

L'última empenta de la dreta

El 9 de juny els ciutadans de l'estat francès votaran en primera volta la nova assemblea legislativa. El panorama ha canviat poc des del xoc de les presidencials: no s'han resolt els condicionants que van afavorir l'auge de Le Pen, l'esquerra plural es pot donar per morta i Chirac continua actuant com a líder de la dreta, obviant els vots dels que el van afavorir amb la consigna del "mal menor".

Apoc a poc, les eleccions legislatives s'han anat convertint més en un tràmit desagradable que no pas en una consulta popular orientada a redreçar el panorama polític francès. El 9 de juny, només cinc setmanes després de les presidencials, es vota la primera volta de les legislatives sense que s'hagi resolt ni un sol dels condicionants de l'èxit de Jean-Marie Le Pen i el terrabastall politicoinstitucional que, entre altres coses, va acabar amb la carrera pública de Lionel Jospin.

D'entrada, a Jacques Chirac, no li ha interessat gens ni mica actuar com a president suprapartidista, malgrat que el 82% dels vots amb què ha estat reelegit són un regal clar dels electors de l'esquerra. Chirac ha actuat com si no hagués passat res: ell és el líder de la dreta i, per tant, li interessa una majoria parlamentària d'aquesta orientació. Per això, no se n'ha estat d'aprofitar la dimissió moral de Jospin per nomenar un primer ministre de màxima fidelitat i fer funcionar al seu servei el plus de simpatia que pot generar un nou govern, que proposa mesures sense el desgast que significa la seva aplicació real al llarg del temps.

Els ministres del Govern de Jean-Pierre Raffarin han anat per feina. Nicolas Sarkozy, número dos del govern i nou superministre de Seguretat, ha anunciat mesures sense precedents, com la formació d'un comandament únic per a la Gendarmeria (un cos militar) i la Policia Nacional (de caràcter civil). Una decisió orientada a convèncer l'opinió pública francesa que aquest govern es pren seriosament la qüestió de la seguretat. També ha estat molt publicitat el viatge de Sarkozy al camp de refugiats de Sangatte, al pas de Calais, uns antics han-

gars que acullen centenars d'immigrants clandestins que volen creuar el canal de la Mànega, en una mena d'equivalent francès dels camps espanyols de Ceuta i Melilla.

Immigració i seguretat. Els dos ítems fonamentals a qualsevol campanya de l'extrema dreta han estat recuperats i col·locats en lloc preferent per la dreta tradicional francesa, que veu al seu abast la possibilitat d'assegurar-se l'hegemonia política fins, com a mínim, al 2007. El tercer argument guanyador és la mala imatge que els francesos han acabat tenint de la cohabitació, una peculiaritat del sistema francès que pot convertir, fàcilment, el president de la República en el cap de l'oposició a la majoria parlamentària, és a dir, contra el govern. D'aquí ha vingut, a més, una part del rebuig de gran part dels francesos als partits polítics tradicionals que, en el fons, han participat en una o altra mesura del repartiment del pastís institucional. En els últims cinc anys els ministeris s'han distribuït entre el Partit Socialista, Els Verds i el Partit Comunista, i per a la dreta ha quedat la presidència de la República. Però el que per a uns és un joc d'equilibris i una política de responsabilitat, per a altres no és res més que una comèdia muntada perquè tothom pari la mà a canvi de perpetuar el sistema. I així s'explica l'èxit espectacular del Front Nacional, però també uns percentatges rècord que han acostat l'extrema esquerra trotskista a l'11% dels sufragis de la primera volta de les presidencials.

Davant d'aquesta posició immillorable de la dreta, l'esquerra encara no ha trobat un discurs nou que li retorni l'impuls

La dreta, enfortida per la recent victòria de Jacques Chirac als comicis presidencials i el baix moment que viu l'esquerra, pot aprofitar aquesta conjuntura per obtenir uns grans resultats.

electoral perdut. Ja ningú no parla de l'esquerra plural, una idea que va ser un referent incontestable bastant més enllà de les fronteres franceses però que, paradoxalment, també va ser la causa de la dispersió del vot de l'esquerra sociològica a la primera volta i una eina utilíssima per a la candidatura de Le Pen. Amb més o menys dificultats, socialistes, comunistes i verds han tancat llistes úniques a les circumscripcions més complicades, ja des de la primera volta, per evitar a qualsevol preu quedar per darrere de les candidatures del Front Nacional, que, a un bon nombre de circumscripcions, van rebre percentatges superiors al 25%.

De tota manera, un mes després de la dimissió forçada de Lionel Jospin, el Partit Socialista encara no ha resolt la qüestió del lideratge i no té un candidat clar per oferir com a primer ministre als electors. En principi, una hipotètica victòria de l'esquerra a les legislatives hauria d'obligar Jacques Chirac a nomenar el líder del partit guanyador, de la mateixa manera que s'ha fet anteriorment en circumstàncies semblants. Tal com estan les coses, això vol dir François Hollande, primer secretari del Partit Socialista i l'únic que s'ha mostrat disposat públicament a acceptar el càr-

rec. De fet, a Hollande, ningú no li discuteix el dret al càrrec de primer ministre en cas de victòria de l'esquerra, cosa que demostra tant la cohesió interna del Partit Socialista com la poquíssima fe en la victòria que tenen altres candidats potencials amb tant de pes com Laurent Fabius, Dominique Strauss-Kahn o Martine Aubry, que tot indica que donen la derrota per segura i no volen implicar-se gaire en una desfeta que obligarà l'esquerra a travessar una duríssima travessia del desert de cinc anys. En tot cas, el Partit Socialista no pot començar cap etapa nova mitjanament creïble fins al congrés extraordinari que, previsiblement, es farà a la tardor.

El mateix passa amb el Partit Comunista, que continua perplex després d'unes presidencials que el van deixar per sota del 4% i en la més absoluta marginalitat política. Els comunistes continuaran presents a l'Assemblea Nacional per l'única raó que els socialistes necessiten fins a l'última dècima, i els han cedit l'encapçalament de l'esquerra en algunes circumscripcions de les considerades més assequibles. Els Verds, la tercera pota de l'antiga esquerra plural, són els que tenen menys problemes, però les últimes presidencials també els han dei-

xat clar que el seu sòl electoral no va gaire més enllà del 5%, i que la progressió institucional dels ecologistes depèn essencialment de la salut electoral del Partit Socialista.

Fora del sistema. Cas a banda és el Front Nacional, que, si bé va quedar molt lluny de derrotar Jacques Chirac a les presidencials, també ha demostrat que cada vot que esgarrapa difícilment torna als partits tradicionals. El seu problema és que, si aspira a entrar com a força parlamentària a l'Assemblea Nacional, el sistema electoral francès (majoritari a dues voltes) l'obliga a ser la llista més votada en algunes circumscripcions. Ho té difícil, però no impossible en una dotzena de circumscripcions. La seva tradicional falta d'aliats fa que l'FN només depengui de les pròpies forces, tot i que no seria la primera vegada que els candidats de Le Pen tanquen alguns pactes locals amb la dreta de Chirac. En qualsevol cas, els diputats lepenistes seran pocs i no gaire rellevants políticament, excepte en cas que una carambola parlamentària els fes decidir per a la conformació d'una majoria de dretes a l'Assemblea Nacional.

Pel seu costat, l'extrema esquerra seguirà dividida entre els dos partits que es disputen l'herència trotskista. Un d'aquests, la Lliga Comunista Revolucionària d'Alain Krivine, ja ha estat cridat a formar part d'un hipotètic front d'esquerres, ara que els seus percentatges electorals superen els del Partit Comunista. La Lluita Obrera d'Arlette Laguiller, en canvi, segueix negant-se a capmena de pacte amb l'esquerra reformista, seguint la mateixa línia política que els va moure a negar-se a demanar el vot dels seus simpatitzants per a Jacques Chirac a la segona volta de les presidencials, amb Le Pen o sense. Tot plegat, més d'un 10% de l'electorat que no queda clar si, un cop a la segona volta, es voldrà mobilitzar per donar suport a les llistes de l'esquerra tradicional. Una incògnita més que amenaça les ja ben migrades possibilitats d'una esquerra que ja no és plural, però que tampoc està unida.

Salvador Cot (París)